پنجابی شاعری

عمرانہ مشتاق

●

لیکھاں دی پُھلواڑی

جگ دے کولوں پنڈ سِراں تے لے لینے آں دُکھاں والی
اسیں تاں آپ ای اپنیاں لیکھاں اندر گنجل پا لینے آں

انتساب

اپنے سوہنے پنجاب دے

صوفی شاعراں دے ناں:

جنہاں بھائی چارا، امن تے پیار دے راگ الاپے

ماہیّ سارا جگ چُپ اے جے اوہنے چُکّی اَتّ

میرا دل کیہہ دھڑکیا، سارے جگ وچ پے گیا شور

لیکھاں دی پُھلواڑی

(پنجابی شاعری)

عمرانہ مشتاق

الاویس پبلی کیشنز، لاہور

ضابطہ

سبھے حق شاعرہ دے لئی

پہلی وار	:	اپریل ۲۰۰۸ء
تعداد	:	۵۰۰
ناشر	:	محمد اکمل اویسی پیرزادہ
ٹائیٹل	:	حمدان گرافکس، لاہور
چھاپہ خانہ	:	الاویس پرنٹرز لاہور
کتاب دا مل	:	-/۱۸۰ روپے

کتاب ملن دے پتے:

۱- محمد اکمل اویسی پیرزادہ-القرطبہ مارکیٹ، ۵ فیروزپور روڈ، لاہور 042-7575836
۲- 4-A ڈاکٹرز کالونی، علامہ اقبال میڈیکل کالج، لاہور

فہرست

کجھ اپنے بارے

پچھلے وقتاں وچ جد کسے نوں بددعا دِتی جاندی سی' تے اوہنوں کہیا جاندا سی:

"جاتینوں تیری ماں بولی بُھل جاوے"---

اپنی اپنی ماں بولی بولن والیاں نوں سچ پچھو تے بہت ای پیار ہوندا اے- بندا بھاویں کِنّا لکھ پڑھ جاوے' کِنّیاں بولیاں سِکھ لوے پر جو مزا اوہنوں اپنی ماں بولی وچ ملدا اے اوہ کوئی ہور زبان نہیں دے سکدی- ایس لئی پئی جیہڑے لفظ نال ماں دا لفظ لگ جاوے اوہ تے اُنج ای بڑا سوہنا ہو جاندا اے' بھاویں دھرتی ماں ہووے بھاویں ماں بولی' تے اللہ نہ کرے ساہنوں ایہناں چوں ایہہ شہد توں وَدھ کے مٹھا لفظ بُھل جاوے تے ساڈی پچھان ای نہ رہوے- ایس لفظ نوں بُھلن دا مطلب تے ایہو ای اے پئی اسیں اپنے آپ نوں بُھل جایئے- تے جیہڑا بندا اپنے آپ نوں بُھل جاندا اے اوہدی پچھان پورے جگ تے کیہہ اپنے گھر دے اندر وی نہیں رہندی- گھراں اچ ہُن جیہڑا اردو تے ایس توں ودھ کے انگریزی بولن دا رواج پے گیا اے ایہنے ساڈی دھرتی ماتا توں وکھریا کرن دی پہل کر دِتی اے جدکہ ماں بولی تے دھرتی ماں انساناں دی پچھان کراندی اے تے اوہناں دا بہت وڈّا سہارا ہوندا اے- جے ایہہ نہ ہووے تے ساڈی گل کوئی وی سمجھن والا نہ ہووے تے ناں کوئی ساہنوں پیار دین والا ہووے- پر اِتھے تاں اسیں بہت کجھ ویکھ رہے آں- ساہنوں ساڈی ماں بولی تے دھرتی نالوں وکھ کرن دے لئی انگریزی زبان نوں مہذب تے وڈّی سوسائٹی دی زبان قرار دے کے ساڈے بالاں نوں انگریزی پڑھائی جا رہی اے تے ایس پڑھائی دی اُچیائی تے وڈیائی دا آہر کرن لئی انگریزی زبان وچ اپنے بالاں نال بول چال دا رواج عام کیتا جا رہیا اے بلکہ کرا ای دِتا گیا اے- سچ پچھو تے میں انگریزی زبان دی مخالف نہیں بلکہ اپنی ماں بولی لئی کسے وی زبان دی مخالفت نہیں کر دی' کیوں جے میں جان دی

آں کہ اُچی تعلیم لئی تے نویں زمانے دی ترقی نوں ویکھدیاں ہویاں ساہنوں انگریزی ضرور پڑھنی چاہی دی اے' نالے ہور زباناں وی سکھنیاں چاہی دیاں ایں- پر ایہدا اے مطلب نہیں کہ اسیں اپنے گھراں تے اپنی بولی جانن والیاں لوکاں تے دھرتی دے وسنیکاں نال وی انگریزی بولی بولیے تے اپنی ماں بولی (پنجابی) نوں ایس لئی چھڈ دیئے کہ ایہہ اَن پڑھاں دی زبان اے- جے سچ پچھو تے کوئی زبان ان پڑھاں دی نہیں ہوندی تے ہر زبان اوس ویلے تیکر اَن پڑھاں دی زبان ہو سکدی اے جے اوس زبان وچ تعلیم ناں دِتی جاوے- ایس گل نوں ثابت کردیاں ہویاں میں ایہہ آکھناں چاہواں گی پئی اک زمانے وچ انگریزی وی اَن پڑھاں دی زبان سی ایس لئی کہ ایہہ جٹھاں دی زبان سی اوہ اک زمانے وچ تعلیم تے ترقی توں بہت پچھے سَن- جدوں اوہناں نے ایس گل نوں سمجھ لیا کہ تعلیم ترقی لئی بہت ضروری اے تے اوہناں نے پڑھنا شروع کر دِتا پر اپنی ماں بولی (انگریزی زبان) وچ' کسے غیر دی زبان وچ نہیں- فیر ویکھدیاں ویکھدیاں ایہہ زبان اینی پڑھی لکھی ہو گئی کہ دوجیاں نوں وی ایہدے وَل دھیان کرنا پے گیا- فیر وی ایہدی اہمیت اینویں نہیں بن گئی- ایہہ سبھ جاندے نیں پئی ایہہ کم کسراں توڑ چڑھیا- اصل گل ایہہ آ کہ ایہہ حکمراناں دی زبان بن گئی تے حکمرانی دے زور تے ساری دنیا وچ عام ہو گئی- ایہہ کم تے کسے وی زبان دے ذریعے ہو سکدا اے- ایس توں پہلاں عرباں (مسلماناں) دی زبان عربی تے فیر فارسی نے کیتا- ایہناں زباناں دے بولن والے جتھے جتھے حکمرانی دے جھنڈے گڈ دے گئے' زبان وی نال نال عام ہوندی گئی- انگریزی نے وی ایہو کم کیتا- پر جیہڑیاں سمجھدار قوماں سَن اوہناں نے کسے غیر (حکمراناں دی) زبان نوں ایس لئی نہیں سکھیا کہ اوہناں دی اپنی زبان نالوں چنگی سی بلکہ اوہناں نوں ایس لئی سکھیا کہ ایہدے نال اوہناں نوں سمجھن دا وَل آ جاوے' پر ساڈا طور طریقہ کجھ ہور ہو گیا اے- اسیں ایہہ زبان سکھ کے اینیاں اُتے حکمرانی دے خواب ویکھن لگ پئے آں تے عام لوکاں تے اپنے آپ نوں وکھرا ثابت کرن لئی ایہہ زبان بولن لگ پئے آں- جے ایہو کجھ ہوندا

رہیا' میں ڈردی آں اوس ویلے توں' جدوں ساڈے پیراں توں دھرتی کھچ لی جاوے گی- اللہ نہ کرے ساڈے پیراں توں دھرتی کھچ لئی جاوے- آمین-

میری والدہ صاحبہ سیدہ سکینہ فرحت اردو تے پنجابی دوآں زباناں اچ شاعری کردیاں سَن- اردو نالوں پنجابی وچ اوہ زیادہ شعر کہندیاں سَن ایس لئی پئی ایہہ اوہناں دی وی ماں بولی سی تے ایہدے وچ شعر کہندیاں ہویاں اوہناں نوں کوئی اوکھائیں سی لگدا- اوہناں دی بہتی شاعری ایس بولی وچ اے تے خاص کر اوہ نعت لکھدیاں سَن تے نعت نوں اپنی زندگی دا سرمایہ جاندیاں سَن --- مینوں یاد اے پئی جدوں میں چوتھی جماعت وچ پڑھدی ساں' ایہہ اوہدوں دی گل اے سکول توں گرمیاں دیاں چھٹیاں سَن- میری امی دی عادت ہوندی سی کہ اسیں اوہدوں تیکر ناشتہ نہیں ساں کرسکدے جد تیکر قرآن پاک دا سبق اوہناں کولوں نہیں ساں لے لیندے- جے کدی ایس توں ہٹ کے ہوندا تے اوہ ساہنوں ناشتہ نہیں سی دیندیاں' کیوں جے میری والدہ صاحبہ قرآن پاک دی حافظہ وی سَن تے قاریہ وی- اک دیہاڑے میں ایویں ضد وچ آ گئی کہ سپارہ پڑھن توں پہلاں ناشتہ کراں گی' پر والدہ صاحبہ نے ساہنوں اجازت نہ دِتی تے سختی نال حکم دِتا کہ پہلاں سپارہ پڑھ فیر ناشتہ ملے گا- میں ناراض ہو کے کوٹھے تے ڈُکھی ہوئی منجی تے جا کے لمے پے گئی تے روندی جاواں تے نال پنجابی وچ اوس ویلے دی سمجھ کارن ٹٹے بھجے شعر پڑھنے شروع کر دِتے- اوہ شعر کیہہ نیں بس مینوں ایہو یاد اے کہ کجھ ایسراں سَن:

اے خاتون جنت بی بی صاحبہ میں رورو حال ونجاواں
سُن عرضاں میریاں--- کر دُور مرضاں میریاں
میں تاں رورو حال ونجاواں

ہُن تائیں وی انج ہوندا اے- پی ایچ ڈی ایم فل کرن توں بعد وی جدوں کدی دُکھی ہوئی آں اپنا حال اپنی ماں بولی پنجابی وچ ای بیان کیتا اے تے ہُن وی جے کوئی میریاں بالاں کولوں

پچھدا اے کہ گھر وچ کیہڑی زبان بولدے او تے اوہ کہہ دیندے نیں کہ ساہنوں ساڈی ماں ڈانٹ ڈپٹ پنجابی زبان وچ ای کردی ای- پر ایہدا ایہہ مطلب نہیں کہ پنجابی زبان ڈانٹ ڈپٹ لئی ہوندی اے- میرا مطلب اے کہ بندہ کِنا وی زمانے دے رنگ وچ رنگیا جاوے تے دوجیاں زباناں نوں نویں زمانے دی لوڑ سمجھ لوے (انج ہونا تے نہیں چاہی دا) جدوں بے اختیار ہوندا اے تے اپنی زبان وچ ای گل کردا اے ایس لئی کہ اوہنوں اپنی زبان وچ گل کردیاں کوئی اوکڑ نہیں آوندی- شاعری تاں فیر شاعری اے- ایہہ اپنی زبان دا رنگ آپ وکھاندی اے پر عام بول چال وچ گلہاں کردیاں ہویاں وی جد کوڑھیاں گلہاں ہون لگ پین تے اصل پنجابی دا رنگ چوکھا ہون لگ پیندا اے-

اتھے میں ایہہ دعویٰ تے نہیں کردی کہ میں پنجابی دے اصل رنگ نوں اپنا لیا اے تے ایہدے ادبی رنگ ڈھنگ نوں پورا پورا سمجھ لیا اے- ہوسکدا اے کِتے کِتے میرے شعراں اندر ساڈے نویں دوردی بول چال دا اثر وی آ گیا ہووے (جیہڑا میں سمجھدی آں فطری ہوندا اے) پر فیر وی میں ایناں ضرور آکھاں گی کہ میری شاعری دی زبان تے رنگ ڈھنگ پنجابی اے- اوہیو پنجابی جیہڑی میں اپنے گھر وچ بولدی آں- کدی اپنی ماں نال بولدی ساں' کیوں جے ماں نے مینوں ایہو بولی سکھائی سی- دوجیاں اک دو بولیاں نوں سکھن لئی تاں میں سکول گئی ساں- پر سکول جا کے میں اپنی ماں بولی نوں نہیں بھلیا- ایس لئی کہ ایہہ میرا فخر اے- میرا مان اے تے ایس مان نوں میں کدی وی نہیں گوا سکدی- فیر وی میں رب کولوں دعا کردی آں پئی مینوں اپنی ماں بولی نہ بھلے- ایہو میری پچھان تے میرا مان اے-

عمرانہ مشتاق

دُعا

سوہنیا مولا' سچیا ربّا ! اپنی رحمت کر دے
میرے سچے پیار دعاواں والا ٹھوٹھا بھر دے

توں بے پروا' تینوں کوئی منّے یا نہ منّے
سچی گل اے' تیرے باجھوں کسے دے کم نئیں سَردے

رات دی بکل وچوں سورج نوں جے توں اے کڈھیا
دل دے ویڑے وی توں ہُن خوشیاں دا چانن کر دے

جگ دے ایس سمندر اندر ڈُب گئے قہراں والے
جیہڑے تیرے قہر توں ڈردے' اوڑک اوہیو تردے

تیرے ورگا ہور نہ کوئی' توں سب توں زور آور
خورے کاہنوں لوکی ایتھے تگڑیاں کولوں ڈردے

سوہنیا سائیاں میرے دل دیاں بدل دے ہُن تقدیراں
کِتھوں تیکر ویکھی جاواں غم دے بدل وَردے

مانی سوہنا رب جے لا ہوے گا تے لیہہ جاون گے
بے عقلاں جے پا دِتّے نیں عقلاں اُتّے پردے

نعت

پاک نبیؐ دے سوہنے ناں تے مہکے حرف دعاواں دے
ذکر حضوری آیا' روشن ہو گئے ورقے ساہواں دے

آپ دے سوہنے ناں دے صدقے میری بخشش ہووے گی
حشر دیہاڑے لیہہ جاون گے سر توں بھار گناہواں دے

اک دن میں اوہناں دے دَر تے جاواں تے فر مہکن رنگ
میرے دل دیاں سدھراں دے' میری اکھیاں دیاں چاہواں دے

کیہہ صفتاں اوہناں دیاں لکھاں' ایتھے آ کے مُک جاندے
حرف' خیال' تفکر سارے بڑے بڑے داناواں دے

غار حرا وچ اوہناں دے مُکھ نے جو چانن کیتا سی
اوہدے نال ای سجّے سارے منظر اپنیاں راہواں دے

○

ربّا توں ایں آ کے ہُن، کھول دلاں دیاں تالیاں نوں
آپ وی رستے بھُل گئے، رستے دَسّن والیاں نوں

ڈھورے بَھورے جسّے نیں، سچ جنہاں توں رُسّے نیں
ہتھ وڈھائی پھردے نیں، سچ دے زہر پیالیاں نوں

مُڈّھاں دے اندراتے نیں، کمیوں وَدھ کم ذاتے نیں
کِدّھاں لاء کے ویکھن گئے، ایہہ اکھاں دے جالیاں نوں

بلدی اگ وچھوڑے دی، دل دا دارو بن گئی اے
ہجراں ساڑھ سواہ کیتا، اوڑک درداں والیاں نوں

جان گنوانی پیندی اے، منہ دی کھانی پیندی اے
عشق دا ول کیہہ آوے گا، پڑھ پڑھ عشق مقالیاں نوں

کیہہ پچھاں کیہہ دساں میں، کیہہ روواں کیہہ ہساں میں
پیار دا کم اچیرا اے، مِلیا کرماں والیاں نوں

کنڈیاں ہتھ اُسارے نیں، راہواں پُھل کھلارے نیں
مائی کدی نہ ویکھیا سی میں پیراں دیاں چھالیاں نوں

ویہڑے وچ تندُور

پچھ نہ کڑیے میتھوں ایہہ گل
سر توں لنگھ گئی پانی دی چھل
پائی دل وچ ہنجواں گنجل
بن گئی یاد غماں دی بھبل
بھبل اندر نور
میرے ویہڑے وچ تندُور

نور دلاں دا چانن ہویا
میں چانن دا ہار پرویا
بھار مصیبتاں والا ڈھویا
فیر وی اکھ نے درد نہ رویا
درد بڑا مجبور
میرے ویہڑے وچ تندُور

میں کیہہ دساں، آٹا بولے
بھید دلاں دے سارے کھولے
وَن سوّنے دُکھڑے پھولے
یاد کراں تے جسّا ڈولے
پاوے ہور فتور
میرے ویہڑے وچ تندُور

اک ہتھ پیڑا تھپدا جاوے
دوجا اگ نال کھپدا جاوے
اگ پھرولے، تپدا جاوے
وِرد دھوئیں دا جپدا جاوے
اکھیں چڑھیا بور
میرے ویہڑے وچ تندُور

ویہڑے وچ تندور کیہہ آیا
آٹے نال آٹا ٹکرایا
ہاسیاں وی کُجھ رنگ وکھایا
گلیں باتیں چن چڑھایا
ہسیا رب غفور
میرے ویہڑے وچ تندُور

اک نے اک دے ہتھ نوں گھٹیا
دوجی نے اک پیڑا سٹیا
روٹیاں والا میلہ لُٹیا
ہاسا وچ چنگیرے پھٹیا
ہاسا رب دا نور
میرے ویہڑے وچ تندُور

گوڑھی شام دا بدل

چار چوفیرے رُوپ فضاواں نے کجھ ہور ای دھار لیا اے
میرے دل دا رنگ ہواؤں اج سمندر پاروں لے کے
آ گیّاں نیں

نّے نّے منظر میریاں اکھیاں دے
درد سمندر بندے جاندے نیں
میرے جسّے اندر لہو وی پانی ہوندا جاندا اے
اوہدیاں چھلّاں تیریاں یاداں دے زخماں وچ
اج کرلاٹاں پاندیاں نیں
جیویں کوئی شام دا پنچھی

اپنے گھر توں دُور تھلاں وچ

گوڑھی شام دے بدل بیٹھاں

اپنے وچھڑے سنگیاں ساتھیاں نوں کرلاندا اے

اوھدے دل دا رنگ وی گوڑھے شام دے بدل وانگوں

گوڑھا ہوندا جاندا اے

مری ونگاں دا چوکھا رنگ

مری ونگاں دا چوکھا رنگ

میرے دل دیاں سدھراں نوں کج ایویں جگاندا اے

کہ جیویں درد ہاڑے رات دی اکھیاں دے ہڑ اندر

لہو دے شوکدے دریا جگاندے نیں

مری ونگاں دا چوکھا رنگ

تیری یاد دے رنگاں نوں چوکھا کردا جاندا اے

جے میرے جاگدے نیں دن تے میرے غم دیاں راتاں نوں وی

چوکھا جگاندا اے

ایہہ مری گل نہیں سن دا بس اپنی گل مناندا اے

تری نکی جئی گل تے کئی گلاں بناندا اے

مری ونگاں دا سو ہار رنگ چوکھا ہوندا جاندا اے

شاہ حسین دی گل

شاہ حسین دی گل ناں سُن کڑیے
اوہدی گل دا مان نہ مان کڑیے
نکل جائے گی تیری وی جان کڑیے
شاہ حسین دی گل ناں سُن کڑیے
لگّے عشق دا روگ اولڑا اے
دل اپنا کاکھ مکّھڑا اے
کسے ہتھ تکڑی ساڈے ہجر دی اے
اوہدے وچ اسمان دا پلڑا اے
شاہ حسین دی گل ناں سُن کڑیے

ایویں کون تقدیر نوں تولدا اے
شاہ حسین اوتھے بھید کھولدا اے
جتھے کوئی ناہیں سچ بولدا اے
تیرا عشق کسے ان بھول دا اے
عشق ہیریاں نوں مٹی رولدا اے
جنہوں ویکھ اسمان وی ڈولدا اے

شاہ حسین دی گل ناں سُن کڑیے
شاہ حسین تے درد جگاوندا اے
جدوں درد وچھوڑا ستاوندا اے
ہاڑے پاوندا اے کرلاوندا اے
کدی ہجر دی سُولی چڑھاوندا اے
کدی دُکھاں دا سالن کھواوندا اے
بالن آہیں دے نال اگ لاوندا اے
تھیا تھیا اوہ عشق نچاوندا اے
شاہ حسین دی گل ناں سُن کڑیے

شاہ حسین فقیر کبیر ہویا
وچ کنڈیاں لُو سریر ہویا
ٹُٹّے دلاں دا ایسا خمیر ہویا
سانوں جوڑیا تے لیر و لیر ہویا
اوہدے عشق دا روگ اخیر ہویا

شاہ حسین دی گل نہ سُن کڑیے

اوہدے عشق دی راہ نکّا سوئی دا اے
دھاگا ذات تے نین پَرین ہویا
حق آکھدی آں، سچ بولدی آں
سچ بول کے وی کتھے کیہن ہویا
جے توں سنیں میتھوں ایتھے اج دی گل
کیہڑا عشق چہ شاہ حسین ہویا
اوہنے سیہڑ لیا اوہ وی درد کڑے
جیہڑا درد نہ کسے توں سیہن ہویا

تیرے ناپ دی نئیں کفنی ہجر والی
عشق ہجر چہ ساڑھ سواہ کردا
تینوں جین، اوہنوں جان کڈھن دا چاء
عشق مار دیندا، نئیں آپ مردا
شاہ حسین دی گل ناں سُن کڑیے
اوہدی گل دا مان نہ مان کڑیے
نکل جائے گی تیری وی جان کڑیے
شاہ حسین دی گل ناں سُن کڑیے

نویں تے پرانی نسل دا دُکھ

نکّے ہوندیاں سب توں وڈّا اِکّو ای رولا ہونداسی
چادر چُک کے ماں دے سِر توں
کڈھ دیندے ساں، جیہڑا ڈھولا ہونداسی
وڈّے ہوندیاں کنّے ای رولے پے گئے نیں
سوہل دھیاں دیاں سِراں چوں ڈھولے کڈھدے کڈھدے
ماپے ہولے پے گئے نیں

ناں کوئی نچدا بُلھے وانگ

کیہہ پچھدا ایں، کیہہ دسّاں میں، کیہہ میں لیکاں لائیاں
دل دیاں گلّاں کیہہ میں آکھاں، میرے دل دے آ، سائیاں
نمّیاں نمّیاں اکھیاں اندر پیّاں درد جدائیاں
ہجر دے جنگل بیلے ہیراں بلھے وانگ کراہیاں
"بلھے نوں سمجھاون آئیاں، بھیناں تے بھرجائیاں"
کنہوں تاہنگ اے سُولی چڑھن دی، کنہوں چاء مرن دا
ریت تھلاں دی پا کے سِر تے کنہوں وَل کُھرن دا
رنگلے کپڑے پا کے ایتھے ہر کوئی بلھلا بن دا
ہیراں نیں وی سہیڑ لیا اے رشتہ سوہنے چن دا
درد وچھوڑا سہہ لیا اپنا، اکھیاں مار کے ڈھائیاں
"بلے نوں سمجھاون آئیاں، بھیناں تے بھرجائیاں"

ناں کوئی سچ دی تسبیح پھڑدا، نہ کوئی درد پرووے
چٹے کپڑے تن تے چاڑھ کے، دل دا میل نہ دھووے
ناں کوئی نچدا بلھے وانگ تے ناں کوئی بلھا ہووے
ویلے دا ہڑ سوہنیاں نوں پلسیٹے مار ڈبووے
وچ رسوئیاں ایویں ای ہیراں رویاں تے کرلائیاں
"بلھے نوں سمجھاون آئیاں، بھیناں تے بھرجائیاں"

میں وی تے فیر اوہدی ساں جے اوہدے وانگ نہ کوئی
رات دنے اک اوہدے لئی میں پنڈ غماں دی ڈھوئی
اپنے سینے اندر اوہدے پیار دی تاہنگ پروئی
"رانجھا رانجھا کردی 'اک دن' آپ ای رانجھا ہوئی"
واہ او میریا سچیا ربّا تیریاں بے پروائیاں
"بلھے نوں سمجھاون آئیاں، بھیناں تے بھرجائیاں"

○

اَڈّھے رستیوں اپنی کنڈ لُکا کے مڑ نئیں جائی دا
پورا بھار ونڈائیے جے فِر کسے دا بھار ونڈائی دا

بن جائے گا اوہو اک دن حال تری رُسوائی دا
کسے دے اگے کدی نئیں اپنے دل دا حال سنائی دا

جھوٹھے لوکی، جھوٹھی دُنیا، جھوٹھے سنگی ساتھی نیں
ایتھے تے ہُن رہ گیا نئیں اِتبار اپنی ماں جائی دا

ٹھنڈے دُدھ نوں پھوکاں دے کے دس تینوں کیہ لبھیا اے
بھریا بھانڈا وی ڈُلھ جاندا اے، اوہ جدوں ہلائی دا

اوہ تے غیر سی' غیر رہوے گا' اوہدے تے کیہہ اپنا زور
اپنی جان وی اپنی نئیں' ایہہ سارا ساتھ پرائی دا

نفرت دا اک بول وی چھل دیندا اے درد کھرینڈاں نوں
بھڑکے ہور وی' بلدی اگ تے پانی جنہاں پائی دا

سُتّی کلے جگان توں مائی چپ رہنا ای چنگا اے
اپنی رَت بچونی ہووے تے رولا نئیں پائی دا

○

ہٹ ہٹ تکّاں آل دوالے
کیہہ کیہہ لوکاں روگ نیں پالے

چن دے ڈکرے کر کر ویکھن
اُتوں سوہنے' اندروں کالے

دوجیاں نوں ایہہ کوجے آکھن
لاہندے نئیں اکھّاں دے جالے

رانجھے نے کیہہ ونجلی پھڑ لئی
رہ گئی کلّی ہیر سیالے

ہجر دی اگ بجھاون لئی وی
پیار دلاں دا بالن بالے

اکھیاں وچوں مُک گئے ہنجو
سڑ گیا تیل تے بُجھ گئے آلے

درد تھلاں وچ رُلدیاں مائی
پے گئے نیں پیراں وچ چھالے

وارث شاہ

ایہہ دُنیا کنّی کوجھی اے
ترے عشق دی گل وی سُن دی نئیں
ترے پیار دی گل نوں جان سکے
ایہہ دُنیا کسے وی گُن دی نئیں

توں رووِیں ہیر نمانی تے
جیہڑی ہیر سیال دی جٹی سی
جنہے چرخا کتیا ہجراں دا
جنہے پیار دی پونی وٹی سی

اوہ ہیر جیہڑی من موہنی سی
توں اوہدیاں گلاں کیتیاں نیں
سدھراں نیں تیرے دل دیاں وی
اوہ تیریاں وی ہڈ بیتیاں نیں

ترے سُفنے پیار دے سُفنے سَن
تینوں ہیر دا درد رواندا سی
تینوں اندروں اندریں گھن وانگوں
رانجھے دا غم وی کھاندا سی

ہُن کیہدے سینے درد اپناں
ہُن کیہڑا وارث شاہ ہووے
جیہڑا پیار دے رنگ نوں رنگ دیوے
جیہڑا ہیر دے دُکھڑے سُن رووے

ایتھے لکھاں عشق دے ویری نیں
ایتھے لکھاں ہیراں رُل گیّاں
ایتھے رات دے تارے کیہہ دسّن
دن نوں وی راہواں بھل گیّاں

ترے حرفاں، تیریاں سوچاں نیں
جے ہیر دا درد ونڈایا سی
میرا وی مان ودھا دیندا
جے اوہدا مان ودھایا سی

میں بھاویں ہیر سیال نہیں
مینوں عشق نے سُولی چاڑھیا اے
جے اوہنوں ہنجواں ساڑیا سی
مینوں وی ہنجواں ساڑھیا اے

میں ہیر تے ہیراں ہور وی نیں
جو میرا حال؛ اوہ سب دا اے
مینوں میریاں حرفاں رول دتا
مینوں وارث شاہ نئیں لبھدا اے

○

عشق اسمانے ٹاکیاں لائیاں
ہیراں پھردیاں وانگ سودائیاں

درد کہانی کنہوں دساں
ڈکیا دل نوں بھیناں بھائیاں

منزل پاروں اپڑن تائیں
خورے کیتا کیہہ کیہہ راہیاں

توں ناں ملیا، اکھیاں دے وچ
فیر اوہو سوغاتاں آئیاں

کملے دل نوں سمجھ نہ آوے
عشق دی راہ وچ ٹھُڈّے کھائیاں

پیار وی کِنّا کَبّا ہویا
اَکھ محبوبی' کم جوائیاں

سُکھ دی چھاویں بہہ لیندے ساں
ویہڑے غم دیاں دُھپاں آئیاں

تیرے باجھ نہ جیوے ماتی
سوہنیا ربّا! سچیا سائیاں!

O

میںوں کاہدی خبر سی کائی' عشق دا چاء وی لیہہ جاندا اے
پاتھیاں تھپدے تھپدے اک دن دل نوں تھپنا پے جاندا اے

میرے اپنیاں لیکھاں میںوں مار مُکایا' اُنج تے اوہ وی
میری گلّ وی سُن جاندا اے' اپنی گلّ وی کہہ جاندا اے

ڈھلدی شے دا مان کیہہ کریئے' جندڑی والا ایہہ پرچھاواں
ڈیہندیاں ڈیہندیاں اک دن ڈُھدیاں کندھاں وانگوں ڈیہہ جاندا اے

سچی گل جے پچھیں' دل دی گل کدے وی لُک نئیں سکدی
پیار اظہار وی منگدا' نئیں تے رہندا رہندا رہ جاندا اے

پیار اے بُکھے وانگوں نچدا، جھوٹھ فریباں توں اے بچدا
پیار تے سِدّھا ساوا ہُندا، سِدّھی ساوی کیہہ جاندا اے

پیارے لکایئے تے فِر ماہی کُج نئیں بچدا سینے اندر
پیار اے جیہڑا جُسّے اُتے پہاڑ غماں دے سہہ جاندا اے

○

ہولے ہولے جد سینے وچ سدھراں پیر کھلار لئے
اپنے پیار دے تیرے نال میں اُچے محل اُسار لئے

لیکھاں باجھوں گل نئیں ہوندی، لیکھاں تے گل مُکدی اے
جیہدے لیکھ نیں چنگے، اوہنیں ڈُبے گھڑے وے تار لئے

عشق دے بول نیں بہت ای سوکھے، عشق دا پینڈا اوکھا اے
جیہڑا اچُکّے، اوہدے سر توں عشق دے کدی نہ بھار لئے

جان لباں تک آ گئی بھاویں، درد کسے نوں دسیا نئیں
اسیں تاں اپنے سارے ہو کے اپنے اندر مار لئے

دل دے سچے پیار نوں مآئی اکھاں کدوں لکوندیاں نیں
کسے نوں بھاویں گلّیں باتیں کوئی کتّا چار لئے

کنھوں دسّاں

ماۓ نی میں کنھوں دسّاں اندر والی گلّ
اندر والی گل دسیے تے لیہہ جاندی اے کھل
ماۓ نی میں کنھوں دسّاں اندر والی گل

پیار سندیسے ٹور کے وی نہ ملیا مینوں پیار
کلّی بیہہ کے کردی رہئی میں ایویں ہار سنگھار
سر توں لنگھ دا جاوے ہجر دا پانی چھلّو چھل
ماۓ نی میں کنھوں دسّاں اندر والی گل

ساہواں سینہ چھاننی کیتا، باہروں ہسّن بُلھیاں
دل نے کس دے ہاڑے پائے بھید نہ دسّن بُلھیاں
دَس دیون تے کھیہ آ جاندی اوڑک سِر دے وَل
مائے نی میں کنہوں دسّاں اندر والی گل

دُنیا بڑی سیانی اے تے کملی پیار دی ذات
دِن وچ نھیر مچا دیندی اے پا دیندی اے رات
پیار محبت سِدّھا ساوا، دُنیا چل سو چل
مائے نی میں کنہوں دسّاں اندر والی گل

نِکیاں نِکیاں عمراں وچ جے پے جان عشق سیاپے
بھار مصیبتاں والے سارے ڈھو نئیں سکدے ماپے
ایس مسلے دا حشراں تائیں کڈھیا کسے نہ حل
مائے نی میں کنہوں دسّاں اندر والی گل

عشق دا بھار تے اپنے موڈھیں آپ ای ڈھونا پیندا
درد اپنا تے آپ ای ونڈنا، آپ ای رونا پیندا
عشق دا بدّل وَردے ویلے دیندا کوئی نہ ٹھل
مائے نی میں کنہوں دسّاں اندر والی گل

سیانی گل

ایہہ نار پٹولے دی
ایہہ بھید نہ کھولے دی

ایہہ ڈردی کھیڑیاں توں؟
یا خالی ویہڑیاں توں؟

ساہنوں اندر تاڑے گی
ایہہ جھگا ساڑے گی

ایہہ وختاں ماری اے
کیہہ دل توں ہاری اے

ایہنے اُڈ پُڈ جانا اے
کیہہ پیار نبھانا اے

ایہہ ڈردی ویلے توں
میں ڈردی ایہدے توں

کس در تے جاوے گی
کیہہ رنگ وکھاوے گی

ایہہ نار پٹولیاں دی
دُنیا بڑبولیاں دی

○

جے آپ مر گیا، ساہنوں وی مار دِتّا اے
کسے سماج نوں ایناں سُدھار دِتّا اے

جے ماں نئیں تے بھراواں دامان کیہہ کریئے
دعاواں کیتیاں ناں سر تے پیار دِتّا اے

خدا نے دِتی جوانی تے اوہ وی دو دن دی
غماں دا چار دِناں دا وچار دِتّا اے

جے مینوں تاہنگ نئیں تیرے کول آون دی
ملن دا توں وی تے ویلا گزار دِتّا اے

جے عشق جان نہ کڈھے تے ایس دھرتی تے
دِلاں نوں مِل کے شریکاں نے مار دِتّا اے

نویں زخم دا پواڑہ کِتے نہ پے جاوے
کھرنڈ پہلے زخم دا اُتار دِتّا اے

توں ایویں کچا گھڑا لے کے ٹُر پئی مائی
چنہاں نے کد کِسے سوہنی نوں تار دِتّا اے

○

کدی نہ حیاتی وچ زہر کوئی گھولیے
کسے نال کدی وی ناں اُچّا نیواں بولیے

لبھ جاوے آہر کوئی نویں گل بات دا
دُکھ مِل جھل سارے اپنے پھرولیے

اینی اَت چُک ناں توں، اک دن رَل کے
ہتھاں دیاں دتیاں نوں دنداں نال کھولیے

دوجیاں نوں کہن والے اسیں وی تاں جھوٹھے آں
آپ سچ بولیے تے کسے نوں ناں تولیے

○

پیار چہ اپنیاں گنجلاں پا کے کیہہ لبھیا
اُچیاں نیویاں راہواں جا کے کیہہ لبھیا

بندہ بندے دا دارُو اے، کہندے نیں
پر ایہہ دارُو اکھ وچ پا کے کیہہ لبھیا

دل دا ورقا فیر وی خالی رہ گیا اے
ہجر کتاباں پڑھن پڑھا کے کیہہ لبھیا

عمراں دے جگراتے کٹنے پے گئے نیں
اوہدے نال ایس دل نوں لا کے کیہہ لبھیا

پیار محبت سُن دے ساں پر ہُن کتھے
دُکھ دی کفنی گل وچ پا کے کیہہ لبھیا

سُچے موتی مٹی وچ رُل جاندے نیں
اکھیاں وچوں نیر وگا کے کیہہ لبھیا

تاریاں بھریا ایہہ اسمان تے تیرا نئیں
ماتی چن دیاں آساں لا کے کیہہ لبھیا

○

پلکاں اُتے ہنجواں والے دیپ جلانے آں
اسیں وی کیہہ کیہہ ویکھ سمجھ کے دھوکھے کھانے آں

اپنیاں سوچاں اُتے ساڈا چلدا نئیں جے وَس
چن دل ویکھ کے خورے کاہنوں لُک چھپ جانے آں

تیرا درد وچھوڑا جد حدّوں لنگھ جاندا اے
اوڑک تیریاں یاداں دی کنڈی کھڑکانے آں

پہلاں لا لینے آ پیار محبت والا روگ
جے ایہہ روگ نہ جاوے تے دل نوں سمجھانے آں

اپنے آپ نوں اُچا کرن دی لے کے دل وچ تاہنگ
کدی کدی تے ہوروی نیویں ہُندے جانے آں

جگ نے کدی نیاں نئیں کیتا کمزوراں دے نال
فیر وی اپنی بنی ایہدے ہتھ پھڑانے آں

بے قدراں دے نال وی ماتی کر کے سچا پیار
سچ پچھو تے اپنی رَت وی آپ گنوانے آں

○

اپنا آپ وکھانا کاہنوں
جاندا ساک نبھانا کاہنوں

وچ میدانے عشق نبھایئے
جھاڑ کے پر اُڈّ جانا کاہنوں

جنّی ہو گئی تھوڑی تے نئیں
دل نوں ہور روانا کاہنوں

اپنے آپ نوں ویکھ کے ٹریے
لوکاں نوں سمجھانا کاہنوں

جتھے بندہ رُل کُھل جاوے
اوس پاسے فِر جانا کاہنوں

بھید جے دل دا دسّن اکھیاں
چپ دا جندرا لانا کاہنوں

مائی اتھرو موتی تے نئیں
پلکاں بیٹھ لُکانا کاہنوں

○

راتاں تے رنگ چڑھ گیا یاداں دے رنگ دا
پر کیہہ کراں کہ دن وی نئیں ایویں لنگدا

جے ایہہ نئیں قصور کسے بھاکھ ننگ دا
کیوں لیرولیر ہو گیا کڑتا ملنگ دا

سوچاں دی بلدی اگ اے ساہواں نوں ساڑھ دی
ویلے دا ناگ روز اے جثے نوں ڈنگدا

دسّاں میں کیہہ کہ جندوی لائی اے اوہدے ناں
ویکھے نہ رنگ جیہڑا مرے دل دے رنگ دا

دنیا تے حشر تائیں پھڑاندی نہ اپنا ہتھ
بندہ جے دل دا درد وی ایہدے توں منگدا

ماںؔ توں ایہہ تے ویکھ کہ ٹُھدے نہ دل کدی
شیشے دا حال ویکھ کے پتھر جے سنگدا

مہکدے ساہواں دا سرناواں

میں رات دے گوڑھیاں نھریاں اندر
ہورای منظر ویکھے سن
کُجھ منظر تیریاں سفنیاں دے
کُجھ منظر تیریاں یاداں دے
کُجھ منظر تیریاں راہواں اُتے کھلرے ہوئے پھلاں دے
کُجھ ہوروی منظر ویکھے سَن
اوہ منظر مینوں یاد آون تے انج لگے
جیویں اوہ سارے منظر میرے اُس ویلے دے منظر سن
جس ویلے کوئی ویلا وی خوشیاں توں خالی نہیں ہوندا

تے خوشیاں وی کُجھ ایہو جہیاں
جہناں اُتے غم دا پرچھاواں وی کدی پیا ناں ہووے
اوہ منظر مینوں آج غم دیاں کالیاں راتاں اندر جدوں یاد آون
تے انج لگدا اے
تیرے غم وچ گھلدی ہوئی جندڑی دے
ہُن جہیے وی ساہ رہ گئے نیں
اوہ مہکن لگ پئے نیں
پر فیر میں غم دیاں کالیاں راتاں ول تکدی آں
مینوں ایسراں جاپدا اے
ایہہ میرے مہکدے ساہواں اُتے
تیرے غم دا پرچھاواں جے ناں پیندا تے میری جندڑی
کنی بنجر ہو جاندی

○

لائی عشق نے سانجھ تے فر چپ کر جا کڑیے
دل توں نئیں تے ویلے توں ای ڈر جا کڑیے

عشق دا کم ای کیہہ اے، ایہہ تے کہہ دیندا اے
کچے گھڑے نوں پھڑ کے ہتھ وچ، تر جا کڑیے

جھلی ہو کے پھرنا تے چنگا نئیں ہُندا
عقلاں والے ڈاھڈے نیں، توں ہر جا کڑیے

اوڑک اک دن تاپ عشق دا لیہہ جانا ای
کملی ہوئی کیوں پھردی ایں، گھر جا کڑیے

تیرا وَر تے تیریاں ماپیاں دی مرضی اے
توں کیہہ سُن کے لینا، توں اندر جا کڑیے

دُنیا دُشمن پیار وفا دی، حُسن حیا دی
غیرت نئیں تے زہر ای کھا کے مر جا کڑیے

○

سوچ رہئی آں مانی کلّی بیہہ کے میں
اوہدے ناویں جندڑی لائی کاہدے لئی

کیدو کسے دا دشمن نئیں

کیدو کسے دا دشمن نئیں
کیدو میرا وی دشمن نئیں ہوسکدا
کیدو کسے دا وی دُشمن نئیں ہوسکدا
کیدو میری عزت دار کھوالا اے
کیدو سب دی عزت دار کھوالا اے
میں اوہ ہیر آں
جیہڑی کیدو دی گل مَن کے
اپنے گھر دیاں کندھاں تکدی رہنی آں

اُچے اُچے محل چبارے

میرے گھر دیاں کنداں نیں چُکّے ہوئے نیں

کیدو ایناں دا رکھوالا

کیدو میرا وی رکھوالا

میں کسراں کیدو دی گل نوں موڑاں

میں ایہہ جان دی آں

کیدو میرے گھر دیاں کنداں توں وی اُچا اے

میریاں ماپیاں دی اچیائی کیدو دی اچیائی نال ای رہندی اے

جے کیدو ناں گھر وچ ہووے

میرے ماپیاں دی اچیائی رہندی نئیں

کیدو جیہڑا میری عزت دا رکھوالا اے

اوہدی گل نوں چھڈ کے

میں کیوں رانجھن دی گل منّاں

رانجھن میرے محل چبارے توں تے اُچا ہو نئیں سکدا

میں تے آپ وی اپنے محل چبارے کولوں چھوٹی آں

تے رانجھن جیہڑا میرے چھوٹے جئے دل اندر وسدا اے

اُچّے اُچّے محل چبارے کولوں کسراں اُچا ہووے

کیدو جیہڑا ایہناں محل چباریاں توں وی اچّا اے

کیدو اگے اوہدی ذات ای کیہہ اے

نکّی جئی اوہدی اوقات ای کیہہ اے

ایس لئی پئی کیدو کسے دا دشمن نئیں

کیدو گُلّ زمانہ اے---!!

ویلے دا پرچھاواں

دَس نی مائے ہور میں کِنّا دُکھ دا چرخہ کتّاں
رُوں دے وانگوں اُڈ اُڈ جاون کچیاں کنداں، چھتاں
سوت دی اٹّی مُک جاوے تے رہن نہ اکھدیاں رتّاں
ساڈے دل دا مان نہ رکھیا ساڈے ساہواں ستّاں
اوڑک پیار نوں مار کے چھڈیا دَرد دے پانی پتّاں
دَس نی مائے ہور میں کِنّا دُکھ دا چرخہ کتّاں

ایس ننگے اسمان دے بیٹھاں دُنیا ننگی لگّے
ہر بندہ دوجے بندے نوں سعداں وانگوں ٹھگّے
حال غریباں دا، جیویں سہکن تریائے ڈھگّے
سِراں چہ کھیہ، پیراں وچ چھالے، گلاں چہ پاٹے جھگّے
ویکھ کے ٹُٹّے دل تے ٹٹیاں باہواں، ٹٹیاں لتّاں
دَس نی مائے ہور میں کِنّا دُکھ دا چرخہ کتّاں

ایس بے دردی ویلے اندر دُکھ سُکھ کون ونڈائے
کنہوں اپنی ویہل، سِراں توں پنڈ غماں دی لہائے
کیہڑا اپناں ویہلا، دوجے دل وچ جھاتی پائے
ایتھے سچے ساک نیں کیہڑے، توں ای دس نی مائے
نفرت والا رنگ چڑھایا ساڈیاں ساکاں ستّاں
دَس نی مائے ہور میں کِنّا دُکھ دا چرخہ کتّاں

جیہڑے کسے دے کم آ جاون بھگتن ہور پھٹیکاں
کرلیا اپنی ٹور نوں ہور ای ایتھوں دے وسنیکاں
ونڈی جاون راج سماج نوں دِلاں چہ مار کے لیکاں
ساہنوں چھڈیا کسے نہ جوگا طعنے مار شریکاں
چُگّی ویریاں اَتّ تے ماریاں گیّاں ساڈیاں مَتّاں
دَس نی مائے ہور میں کِنّا دُکھ دا چرخہ کتّاں

○

عشق دی مُٹّھی مار کے اوہنے کڈھ لینی سی جان
چنگا ہویا کیتا نئیں میں اوہدے وَل دھیان

سوچدی آں میں فیر اوہ کسے دا سِر کیہہ کجّے گا
بھکھا ننگا آپ جے ہووے ویلے دا سلطان

سچی گل اے، فضل خدا دا ، کتھوں تیک رہووے
جے ناں رکھے اِتّھے کوئی کدے کسے دا مان

شکر دوپہرے اپنے گھر دیاں کچیاں کنداں تے
راتاں دا پرچھاواں پڑھ کے ویکھاں وَل اسمان

جو کجھ ایہہ منگن، ایہناں دی جھولی پا دیّے
چنگا نئیں جے ماپیاں کولوں دھیاں رُس کے جان

چڑھدے سُورج درد وچھوڑا ڈسدا جُسّے نوں
رات پوَے تے ناگ ہجر دے مینوں آن ڈران

جیہدے ہیٹھ گزاریاں ٹھنڈیاں چھاواں پیار دیاں
رہ گئے نیں ہُن ماتی اوس ٹالی دے سُکّے ٹاہن

○

جیہڑے ایہنوں لہو دیندے سَن، اوہ سبھ جُسّے ڈِیہہ گئے نیں
ایس دھرتی تے ساڈے ورگے دِلاں دے ہولے رہ گئے نیں

کچیاں تنداں نال کدی ناں جڑیاں کنداں پیار دیاں
میں کیہہ آکھاں، ایہہ سچی گل سبھے سیانے کہہ گئے نیں

شکلاں جیہاں روز وکھائیاں نویاں میرے دیس دیاں
مانی اوہ وی جھگ دے وانگوں پانی اُتے بیہہ گئے نیں

○

ایہہ ساڈے ہمسائے نیں تے ماں پیو جائے نیں
خورے کنہاں نفرت والے تیر چلائے نیں

ساڈے غم دیاں راہواں اندر رات دے تارے وی
نھیرے لے کے چڑھدے سُورج وَلّوں آئے نیں

ایویں عمر گزاری رو رو اپنیاں لیکھاں تے
اسیں تاں اپنی اکھ دے موتی آپ گنوائے نیں

جنہاں نوں میں اکھاں دی رشنائی جانیا سی
اوہ وی تیریاں یاداں والے گوڑھے سائے نیں

ساڈی عمر دیاں خوشیاں وی نال ای لے گئے نیں
اسیں تاں جیہڑے دن وی تیرے ناویں لائے نیں

توں کیہہ جانے ہک جھلی مٹیار نے تیرے لئی
کنڈیاں اندر رہ کے پیار دے پھل اُگائے نیں

جے ناں دل دی سانجھ رہوے تے کیہہ دسیے مائی
کون ایس دھرتی تے اپنے نیں، کون پرائے نیں

○

ایہناں نیں اوڑک مُک جانا دل دیاں لِکھتاں نال
کِتھوں تائیں ٹُردے جائیے خالی ورقیاں نال

کاہیاں ویکھ کے سُولاں وانگوں سینے وجدے نیں
خورے اوہنے کیہہ کر دِتا ساڈیاں ساہواں نال

دُکھاں ساڈے آل دوالے راہواں بھریاں نیں
منزل کاہدی، ساڈا ساتھ اے ڈھونگے پینڈیاں نال

توں ای ایہنوں ساڈے دل توں کھرچن لگ پیا ایں
اسیں تاں تیرا ناں لکھیا سی بوہت ای چاہواں نال

اوہ وی ایس دُنیا داری دے اندر رُجھ گیا
جنہوں اپنے رب توں منگیا آس مراداں نال

درداں والیاں اوہنے فیر وکھائیاں تعبیراں
اوہنے فیر دھرو کر چھڈیا ساڈیاں سفنیاں نال

پیار اچ ہار کے میرے دل تے بھیداے کُھلیا اے
جندڑی ہوندی ماں دے نال تے مان بھراواں نال

ساہنوں چھڈ دتا اے' ساڈے ساہ وی کڈھ لئے نیں
ایدھاں تے کوئی نئیں کردا مائی اپنیاں نال

○

دِیوے دی جے مَٹھی مَٹھی لو ہندی
سچ کہنی آں' چھیتی سَجری پو ہوندی

آ جا مڑ کے پیا وفا دیاں راہواں تے
میتھوں نئیں اے پنڈ غماں دی ڈھو ہوندی

تینوں ویکھ کے وی میں مُورکھ آکھیا نئیں
آکھ ای دیندی' بھاویں ہوندی جو ہوندی

انکھ دے مارے مار مکاندے ہیراں نوں
جے اے ساری دُنیا ای کیدو ہوندی

جیوندے جی ناں مر جاندی میں جان دی آں
جے ایہہ چاہت تیتھوں ہور لکو ہوندی

ایس جگ اندر کنہی سوکھی رہندی میں
باہروں اک تے بھاویں اندروں دو ہوندی

ماتی جے ناں ہوندی ڈور دی کچی تند
اینی چھیتی پیار پتنگ نہ بو ہوندی

○

دُکھاں نال ایناں بھر گئی آں
خوشیاں آئیاں تے ڈر گئی آں

لنگی ساں کیہڑیاں تھلاں توں
جتدی جتدی میں ہر گئی آں

کیہہ مینوں پتا سی، بے دھیانے
میں اوہدیاں گلاں کر گئی آں

اوہ میرے بغیر جی رہیا اے
میں اوہدے بغیر مر گئی آں

یاداں دے چھہاں چہ رُڑدے رُڑدے
اکھیاں دے چھہاں چہ تر گئی آں

ویلا جے اوہدا ناں اے ماٹی
ویلے توں کاہنوں ڈر گئی آں

O

مُک گیا بھاویں پینڈا ساڈیاں ساہواں دا
ساڈی ذات ناں چھڈیا مان بھراواں دا

تیرے ویلیوں ٹھنڈیاں واواں منگدے نیں
پر نہ جانیا کسے نے درد ہواواں دا

توں وی ایس دنیا دا ہو کے رہ گیا ایں
چھیتی چھیتی پندھ مُکا کے چاہواں دا

دُھپاں سڑ کے ٹھنڈیاں چھاواں دیندیاں نیں
مائی کوئی ویکھے جگرا ماواں دا

گلے گلاوا پا کے مائی کیہہ لبھیا
عشق تے سارا روگ اے دل دیاں ہاواں دا

○

اسیں وی کیہڑے روگ اولڑے پالے نیں
پیار دے ویری ساڈے آل دوالے نیں

○

پنڈ عملاں دی کھولے کون
ہن اپنا سچ بولے کون

اک دوجے دے ہو کے وی
اپنا دُکھ سُکھ پھولے کون

سانجھ دے وَٹّے لبھدے نئیں
درد دلاں نوں تولے کون

لے گیا میری جندڑی توں
میرے پیار پٹولے کون

ظلم دی کوئی حد نئیں
سارے چپ نیں، بولے کون

لگدا جاوے دنیا توں
دل پرچھتی اوہلے کون

دل اک اوکھی گنجل اے
اوکھی گنجل کھولے کون

مآتی اوس مورکھ دے لئی
پیار دے اتھرو ڈوہلے کون

○

کیتا عشق تے عشق چہ اوڑک مرنا پیندا اے
سوہنی وانگوں وگدا دریا ترنا پیندا اے

بھاویں کنہا اُچّا اُڈیے پیار فضاواں وچ
دُنیا توں تے فیر وی بیبا ڈرنا پیندا اے

عمر نبھانی پے جاندی اے بے قدراں دے نال
پیار لئی ایہہ اوکھا کم وی کرنا پیندا اے

چڑھدے سُورج بیٹھ اُسارے خواباں دے جے محل
راتاں دے جگراتیاں ہتھوں ہرنا پیندا اے

چل کے پیار دی راہ تے فیر اوہ منزل آوندی اے
اپنا بُھل کے غیر دا بھانڈا بھرنا پیندا اے

بندہ بندے دا دارو اے، کہن سیانے لوک
کدی کدی فِر بندے توں وی ڈرنا پیندا اے

جان دی آس میں مآئی لبھوں توڑ چڑھان دا مُل
پیار اچ نِکّی جئی گل توں وی ڈرنا پیندا اے

○

غیراں نال جے رل مل جایئے اپنیاں نال وگاڑی دانئیں
اک اپنا غصہ کڈھن لئی کسے دا باغ اجاڑی دانئیں

پیار دا زخم اے بھر دیاں بھریاں اوڑک ساہواں ٹُٹ جانا اے
اینی چھیتی بھر جاوے گا، ایہہ کوئی پھٹ کُہاڑی دانئیں

اسیں تے اپنی پوری عمر ای تیرے ناویں لا دِتّی اے
توں ای دَس قصور ایہہ سارا ساڈی قسمت ماڑی دانئیں؟

ہجر دے پَھٹ جے کھل جاون تے کھل جاندا اے بھید دلاں دا
ایناں وی اپنے جُسّے نوں ہنجواں دی اگ ساڑی دانئیں

دھرتی ول دھیان جے کریئے اپنا آپ وی اوپرا لگے
کدی وی ایناں پیار دی پینگ نوں اسماناں تے چاڑھی دائیں

عشق دا ڈھونگا پینڈا جا کے حشر دیہاڑے ای مُکّے گا
اک واری فر سوچ لے ماہی، کم ایہہ چار دیہاڑی دائیں

O

ہجر دے غم تے پیار دے دکھ میں کیہہ دسّاں
تیتھوں اپنی ہار دے دُکھ میں کیہہ دسّاں

جیہڑی باہر دے بوہے نوں وی ترس گئی
گھر دی اوس دیوار دے دُکھ میں کیہہ دسّاں

میں تے اپنا آپ لُکانی پھرنی آں
تینوں اپنے گھار دے دُکھ میں کیہہ دسّاں

تیریاں گلّاں کر کر شیشہ ٹُٹ گیا
گلے ہار سنگھار دے دُکھ میں کیہہ دسّاں

پلکاں وچوں تیریاں خوشیاں لبھن لئی
مینوں طعنے ماردے دُکھ میں کیہہ دسّاں

سینے اندروں روز کلیجہ کڈھ دا اے
روز نویں اخبار دے دُکھ میں کیہہ دسّاں

جیہڑی گھر دا چُلھا بالدی سڑ گئی اے
ماں اوس ٹمیار دے دُکھ میں کیہہ دسّاں

○

طعنے مار کے ماریا کنیّاں ہیراں نوں
پچھے کون ایہہ پیار دے بدر منیراں نوں

جگراتے وچ سُفنے ویکھن والے وی
دن وچ لبھدے پھردے نیں تعبیراں نوں

دل دی گل سُنان دا ولّ کیہہ آوے گا
بُجھیاں ہوئیاں ہتھاں دیاں لکیراں نوں

سچ پچھیں تے رہیا نہ ملن دا کوئی چاء
ساڈے دل دے درداں لئی اکسیراں نوں

ہاسیاں دے سب لوک پجاری لگدے نیں
کسے نہ ڈِٹھا درد دیاں تصویراں نوں

جنھے دُکھ دِتے اوسے نے پڑھیا نئیں
دُکھاں بھریاں میریاں ایہہ تحریراں نوں

جے ہُن اوہیو ماہی ساتھوں رُس گیا
خالی بہہ کے رویئے کیہہ تقدیراں نوں

○

خورے کیہڑا ویر کمایا، مار کے دل وچ گھنڈ
ساڈے بوہے سُٹّ گیا اوہ ہجراں والی پنڈ

نِکے ہوندیاں ساریاں گلاں سچیاں لگدیاں سَن
وڈّے ہو کے سمجھ ایہہ آئی، دنیا نِری پکھنڈ

جے ایہہ دنیا داری اے تے ایتھوں تک ای رہ!
نئیں تے کلّھی رہ جاویں گی، سچا پیار نہ ونڈ

اپنا آپ گنوا دیندا اے بندہ جنھاں لئی
اوڑک اوہو کولوں لنگھ جاندے نیں کر کے کنڈ

بھیڑاں اندر وی اوہ بندہ کلّہا لگدا اے
اکلاپے دی سانجھ تے جیہدی عمر گئی اے ہنڈ

دل وچ سچا پیار نئیں تے اُچے بول نہ بول
اج تائیں تے کسے نہ ڈِٹھی شہد توں مٹھی کھنڈ

جیہڑا تیرا دردی نئیں سی، اوہنوں لبھدی ساں؟
پے گئی اے ہُن ماتی اوہنوں ویکھ کے دل نوں ٹھنڈ؟

○

کیہہ ہویا جے پے گئے نویں پواڑے نیں
عشق نے وڈّے وڈّے سولی چاڑھے نیں

مٹ دے جاون اکھرّ سانجھ پریتاں دے
بُھلدے جاندے لوکی پیار پہاڑے نیں

سچ دی پرہیا اندر خورے کیہہ ہویا
جھوٹھے لوکی سُتے مار کراڑے نیں

جھوٹھے مان دھران تے جھوٹھی غیرت لئی
کم ذاتاں نے کوٹھے جھگے ساڑے نیں

کر دے نیں اوہ گلّاں راج سُدھار دیاں
جنہاں لوکاں وَسدے شہر اجاڑے نیں

اسیں وی کیہہ آں پیار دی راہ تے ٹُرپئے تے
دُنیا والے سارے کم وگاڑے نیں

جنہاں مینوں جیون توں آتر کر چھڈیا
ماًئی میرے اپنے دل دے ہاڑے نیں

○

ویکھیں کدھرے وَدھ نہ جاوے دُکھ دا پینڈا ہور
ہتھ کسے دے آ ناں جاوے ساڈے دل دی ٹور

ورھیاں توں ایہہ سُن دے آں چوراں نوں پے گئے مور
چوراں نیں وی اپنی گَھلّ چڑھا لئی نویں نکور

اندر والا میل تے تیریاں اکھّاں دَس دِتّا
بھاویں جسّے سجّ گیا اے کپڑا چٹّا کور

اپنے آپ نوں اویں دھوکھا دین دا فیدا کیہہ
کسے دا کدی وی دل تے اُتے چلیا نئیں جے زور

ویکھ نی کڑیے پیار دے راہیں کدی نہ پیندی خیر
دل دا درد نئیں جاندا' بھاویں کِنّا کریں ٹکور

گل تے ساری عملاں اُتے جا کے مُکدی اے
بھاویں پکی ہووے' بھاویں کچی ہووے گور

ماتی سارا جگ چُپ اے جے اوہنے چکّی اَتّ
میرا دل کیہہ دھڑکیا سارے جگ وچ پے گیا شور

○

ماڑی قسمت دے دیندی اے عُمراں دے اکلاپے
ملن تو بعد جے کاہنا رہنا' کاہدے میل ملاپے

دل دے نیڑے آ جاوے تے لگدا اے کجھ ہور ای
اُنج تے ہر بندہ ای وانگ فرشیاں دُوروں جاپے

غیراں ساڈے نال جو کیتا سبھے لوکی جانن
ساڈے نال فِر اپنیاں نیں وی پائے کئی سیاپے

دِھیاں نِکیاں ہون تے لگّن آپ پٹولیاں وانگوں
وڈھیاں ہون تے فیر پٹولے بن جاندے نیں ماپے

ساڑھ سواہ کر دیندی اے تے پلّے کج نئیں چھڈ دی
کملی کوہجی عمر اچ کوئی عشق دی اگ نہ تاپے

جے ناں اوہ مڑ آوے تے فِر اپنے دل دا رانجھا
مُندرا پا کے وانگ فقیراں بن دی جاواں آپے

دل دا مَیل تے سچا پیار ای لاء سکدا اے ماہئی
صابن جے نہ پایئے تے کیہہ کپڑے دھوون تھاپے

○

حق سچ دیاں گلّاں کردے ساں، حق سچ دا مان ودھایا سی
پر کیہہ دَسیے، ایس گل اُتے جگ نے کیہہ ویر کمایا سی

جے سچے پیار نوں مَن دائیں تے اوہدے دل دی مرضی اے
اوہ ہُن وی شرماں والا اے، اوہ پہلے وی شرمایا سی

مینوں ماریا اوہدیاں سوچاں نیں، مینوں ساڑھیا اوہدیاں یاداں نے
اک دن تے اوہدا پرچھاواں سورج دی اَکھ وچ آیا سی

کیہہ دسّاں اوہدیاں اَکھاں وچ اوہ کیہڑا جادو سی جیہنے
سینے وچ میرے دھڑکدے دل نوں بلھے وانگ نچایا سی

اوہ دن وی کِنّے چنگے سَن، جیہڑے لنگھ کے وی ناں لنگھے سَن

میں ڈر گئی دل دیاں تاہنگاں توں، ویلے نے ہور ڈرایا سی

جے اپنی عمر گزاری اے، ہتھ لیکھاں دی پُھل واری اے

کیہہ پُچھدے او، ایس جگ نے وی تے وکھرا رنگ وکھایا سی

ماں! اے خبر نئیں سی دل نوں سُولاں وانگوں ڈنگدا اے

کیہہ پیار نے تینوں دِتا اے، کیوں ایناں پیار توں پایا سی

وچار دی گل

خورے کیہہ اے

اکھ مستانی، بھری جوانی، گل سیانی

کل خورے کیہہ لین اوہ آیا

کیہہ گل مینوں آکھ گیا اے

عشق دلاں وچ جھگی پا کے بہہ جاندا اے

لہندے اگے، دل دا ہولا، ڈھیری ڈھا کے بہہ جاندا اے

راہ وچ لنگھن والیاں سارے راہیاں نوں اوہ

دکھڑا اپنا روز سُنا کے بہہ جاندا اے

خورے بندا کیہہ چاہندا اے

عشق اوہنوں کیہہ کہہ جاندا اے

ایہو گل فر سوچدیاں سوچدیاں

چڑھدے پاسیوں دن دا سُورج لہہ جاندا اے

اک وڈّی طاقت دے ناں

ایہہ کیہہ کم وکھا دِتا ای، ایہہ کیہہ رولا پا دِتا ای
اپنی جھگی پاون لئی توں اڈھا جگ مُکا دتا ای

کوئی دل دا بھید نہ کھولے، تیرے اگے کیہڑا بولے
پکے ڈھا کے کچے کوٹھیاں کنداں نوں وی ڈھا دتا ای

بھانویں رب توں اسیں نئیں ڈردے تیرے کولوں ڈر جانے آں
اسیں ڈراکل پہلے ای ساں کجھ ساہنوں ہور ڈرا دِتا ای

غیراں نال تے خیر کسے نوں خیر دی کوئی آس نئیں ہوندی
جیہڑا تیرا سجّن سی توں اوہنوں ای مگروں لا دِتا ای

کیہڑا تیرے اُتے ہُن اتبار کرے ایس جگ دے اندر
جیہڑا تیرا دشمن نئیں سی، اوتھے وی کم پا دِتا ای

خورے کاہنوں ساڈیاں فصلاں بنجر کرن دا چاء سی تینوں
قبضے کر کے وگدیاں نہراں، ساہنوں زہر پیار دِتا ای

ویکھ لئیں ایہہ تیرے محل چوبارے وی ہُن رہ نئیں سکدے
کمزوراں دیاں سدھراں والا پورا شہر ہلا دِتا ای

ماں

شکر دوپہرے گرمی اندر

دُھخدیاں ہویاں جندڑی والیاں راہواں اُتے

ننگے پیریں ٹردی جاواں

اپنے دل دے ورقے اُتے

مٹھے مٹھے حرفاں والا

اکّو ناں میں لکھدی جاواں

ماں دا سوہنا ناں

ماں اوہ لفظ اے

جنہوں رب نے

پیار محبت تے قربانی دے لفظاں توں ودھ کے عزت دِتی اے

ماں اوہ لفظ اے

جیہڑا ہونٹھاں تے آوے تے

اکھیاں اندر ہاسیاں والے پُھل کھڑ جاندے نیں

ساہواں اندر خوشبوواں دا نور

خیال ہنیریاں نوں چانن دیندا اے

ماں اوہ لفظ اے

جنہوں سُن کے

سینے اندر ٹھنڈ پے جاندی اے

میں نئیں جان دی

خورے ماں نوں کیہڑی مٹی نال بنایا اے

خورے ماں نوں کیہڑے صبر دا پانی دتا اے

کیہڑیاں پیار ہواواں نے اوہدے جُسّے دی اگ نوں

ایناں ٹھنڈا کیتا اے

پئی دُھپاں سڑ دی دھرتی اُتے اوہدے پیار دی

ٹھنڈی چھاں ہو جاندی اے

میری ماں وی اوہناں ماواں چوں اک ماں سی
پیار دی ٹھنڈی چھاں سی
ہُن اوہ چھاں مینوں نہیں لبھدی
شکر دوپہرے گرمی اندر
ننگے پیریں ٹردیاں ٹردیاں
خورے کنے ورہیاں دا پینڈا کر کے میں آ گئی آں
تے کنّے ورہیاں دا ہُن پینڈا رہ گیا اے

تِن شعر

توں آکھیں تے بُلھیاں اُتے چپ دے جندرے لا لینے آں
توں آکھیں تے کلّھے بہہ کے پیار دے نیر وگا لینے آں

جگ دے کولوں پنڈ ہِراں تے لے لینے آں دُکھاں والی
اسیں تاں آپ ای اپنیاں لیکھاں اندر گنجل پا لینے آں

عشق دی پیڑ دا دارو ساہنوں کسے طبیب نے کیہہ دینا اے
اسیں تاں روز ای اپنے دل دے ویدنوں نبض وکھا لینے آں

نویں ویلے دی قید

تیہہ[۳۰] ورہیاں پچھے جایئے تے اکھیاں ہنجواں ڈُبن
نِکیاں نِکیاں یاداں والیاں من وچ سُولاں کھُبّن

اَکھاں اگے سفنیاں وانگوں منظر رنگ وکھاون
پنڈ دے باہرلے کھوہ تے پِنڈ دیاں ٹمیاراں آون

ہسدیاں، ٹپدیاں، ککلی پاندیاں سوہنیاں جاندیاں ویکھاں
اپنے سوہنے ویراں دے میں سہرے گاندیاں ویکھاں

نِکے نِکے دلاں چ مارن آس مُراداں چھلّاں
اوہ کیہہ جانن اُچے محل چباریاں والیاں گلّاں

کسے دے سینے تاہنگ نئیں سی بغض کدورت والی
سبھناں دے دل شیشے وانگوں حرصاں توں سی خالی

شرم حیا تے غیرتاں والے گھر گھر نظریں آون
اک مُک ہو جاندے سَن جیہڑے پگ نال پگ وٹاون

سُنی سنائی گل نئیں، ایہہ خود ویکھن وچ آئی
گھر دیاں کچیاں کنداں اندر رشتیاں دی پکیائی

شہر دیاں راہواں تے جد اسماناں دھوڑاں پٹیاں
کچیاں کنداں ساریاں پکے ساکاں والیاں ٹٹیاں

اک دوجے نال مُک گئے سارے دلاں دے میل ملاپے
چار چفیرے نویاں تاہنگاں پائے نویں سیاپے

پکے محل چباریاں اندر رشتے رہ گئے کچے
نفرت والی بالکنی نے کھا لئے پیار سچے

○

پیار محبت دی اگ اندر بلدی جاواں میں
لیکھ ای جے ایہہ لکھے نیں، کیہہ کراں دعاواں میں

پچھلیاں وقتاں دا تینوں کیہہ حال سناواں میں
ہُن تے ایہوای جی کرداے، لُک چھپ جاواں میں

توں تے اج وی پہلے وانگوں درد سندیسہ ایں
خورے تیرے لئی کیوں کٹیاں پیار سزاواں میں

تیرے باجھوں رہ نئیں سکدا کلم کلہا دل
توں ای دس ہُن کسراں ایس دل نوں پرچاواں میں

جنہوں سُن کے دل نے تیری تانگھ جگائی سی
جی کردا اے تینوں اوہو گیت سناواں میں

پیار دے بھخدے تاپ اندر وی ہر ویلے مآتی
ٹُردی پھردی آں لے کے اوہدا پرچھاواں میں

تِن شعر

ورہیاں دا ہڑ لنگدا جاوے
ویلا جُسّا ڈنگدا جاوے

ساہنوں تیرے ہجر دا موسم
سُولی اُتے ٹنگدا جاوے

من ساڈا تیری چاہت نوں
وانگ فقیراں منگدا جاوے

گیت

میں دل نوں ایہہ سمجھانی آں —— اوہنوں بھل وی جا
میں ترلے سو سو پانی آں —— اوہنوں بھل وی جا
ایہہ یاداں کجھ نئیں دیندیاں، ایہہ تڑپاندیاں نیں
ایہہ سوچاں سدھراں اندر بھانبڑ لاندیاں نیں
اگ ہنجواں نال بجھانی آں —— اوہنوں بھل وی جا

ایہہ سچ اے پیار دا موہرا آپے چکھیا سی
اوس بے دردی نوں آپے دل وچ رکھیا سی
ہُن آپے میں پچھتانی آں —— اوہنوں بھل وی جا
میں دل نوں ایہہ سمجھانی آں —— اوہنوں بھل وی جا

نئیں سوچیا سی ایہہ پیار بنے گا روگ کدے
میں کلھیاں بیٹھ مناواں گی ایہہ سوگ کدے
ہُن ایویں پئی کرلانی آں —— اوہنوں بھل وی جا
میں دل نوں ایہہ سمجھانی آں —— اوہنوں بھل وی جا

گیت

اساں دل دا حال نئیں کہنا، بھاویں رُل جایئے
اسیں کلم کلھیاں رہنا، بھانویں رُل جایئے
دل دا راز کسے نوں دس کے مڑ پچھتانا نئیں
گل اپنے بدنامی والا طوق تے پانا نئیں
دل وانگوں اسیں نئیں ڈہنا، بھاویں رُل جایئے
اسیں کلم کلھیاں رہنا، بھانویں رُل جایئے

گل دل دی دل وچ رہوے تے بڑا خزانہ اے
جے ہونٹھاں وچوں نکلے تے افسانہ اے

ہر دُکھ نوں کلھیا سہنا' بھاویں رُل جایئے
اسیں کلم کلھیاں رہنا' بھانویں رُل جایئے

وَدھ جاندا بھار ودھیرا جے گل دسیے ناں
نئیں چنگا ہوندا' جے رَل مِل کے ہسیے ناں

اساں پا لیا غم دا گہنا بھانویں رُل جائے
اسیں کلم کلھیاں رہنا' بھانویں رُل جایئے

نانک جی

انساناں نال پیار کرن دا اوہناں وَلّ سکھایا
مٹی دے ہر ذرّے نوں اوہناں اسمان بنایا

نانک جی نے دسیا' نکے وڈّے دی گل چھڈو
من وچ پیار وساؤ مترو! بغض کدروت کڈھو

نانک جی نے دسیا' سچ دی راہ تے چلنا چنگا
جیون اج سنوارو جیویں والاں والا کنگھا

جتھوں حق سچ لبھیا اوہناں' آپ عمل وی کیتا
وحدت والا پیالا اوہناں آپ وی رج رج پیتا

اوہناں دین اسلام دی وی وڈیائی سبھ نوں دسی
اوہناں آکھیا' اک خدا دی پھڑ لو گھٹ کے رسّی

کعبے دے وی درشن کیتے' کلمہ وی من بھایا
سبھ لوکاں دے زخماں اُتے رکھیا امن دا پھایا

نانک جی نے صفتاں والا لیا محمدؐ نام
"ست سری اکال" اے ساڈا رب بھگوان تے رام

وسّے مسجد' کعبہ ساڈا' وسّے گورو دوارا
وسّے ساڈے دل وچ مآنی پیار تے بھائی چارا

○

پہلی پہلی وار ہجر دا بھانبڑ دل وچ بلیا اے
فون کسے نال کیتا مینوں' کسے نال پتر گھلیا اے

توں ای دس میں اگّو ناں کتھوں تیکر لکھدی جاواں
ایسے لئی تے درد کتاب دا اگلا ورقا تھلیا اے

اج جے کوئی سسی ہیر ملے تے اوہنوں دسّاں میں
اج وی عورت ذات نے کیویں قہر جبر نوں جھلیا اے

چن جھلّا اے کلہا کھجل ہوندا پھردا راتاں نوں
سورج وی کجھ لبھدا لبھدا اُفق دوارے ڈھلیا اے

کہندے نیں پئی سُرخ گلاباں والا موسم آوے گا
فیر ایہہ شکلاں اُتے کیہے رنگ خزاں دا ملیا اے

ماَئی میرا دل وی کیہہ اے رہندا اوہدیاں یاداں وچ
انج لگدا اے ایہہ وی اوس بے دردی نال ای رلیا اے

O

شام پوے تے پیار دی پیڑ پرانی، ہوکے بھردی اے
دل دریا وچ ہُن وی تیری یاد دی بیڑی تر دی اے

نکی جئی سی جد اوس نے اک لاش سڑک تے ویکھی سی
وڈّی ہو گئی دھی میری پر اَجے وی کلھیاں ڈر دی اے

دھی ہووے یا بھین کسے دی، یا فیر اوہ ماں بن جاوے
ہر رشتے وچ عورت اے تے عورت ای دُکھ جر دی اے

بدل گئیاں نیں پہلیاں قدراں، پیار دیاں سبھ رسماں وی
خورے کاہنوں روز ای اوہ بنّے تے دیوا دھر دی اے

ایہہ کوئی میرا قصہ نئیں، قصہ اے میری سہیلی دا
جیہڑا اوہنوں بھُل بیٹھا، اوہ اجے وی اوس تے مردی اے

ماہی کیہہ لبھدی پھردی ایں پیار وفا دیاں گلہاں نوں
کون کسے دا سجن اے ہُن کون کسے دا دردی اے

اپنے دیس لئی کجھ شعر

اے گل سچ اے مُلکاں اندر مندے لوک وی ہُندے نیں
بھیڑیاں سوچاں فکراں والے گندے لوک وی ہندے نیں

رہبر چنگا ہووے تے فیر قوم مثالی ہوندی اے
ایس مثالی قوم دی شوبھا ساری دنیا مندی اے

قائد نے اک مُلک وی دِتا، نالے قوم بنائی سی
سِر نوں اُچا کر کے زندہ رہن دی گل سمجھائی سی

پیار وطن دا، اوہنے قوم دی نس نس دے وچ بھر دِتا
پیار وفا دے جذبیاں نال دلاں وچ چانن کر دِتا

ایہناں جذبیاں ایہناں سوچاں نوں اسیں قائم رکھنا اے
قوم وطن دے مان نوں ماہی جگ وچ دائم رکھنا اے